

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/50/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202635
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514202635.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanej E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R. č. XX, občianka SR, v konaní o zaplatenie 1 112,61 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C 172/2014-59 zo dňa 24. 11. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 394,44 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 17.03.2012 do zaplatenia do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a žalovanej právo na náhradu trov konania súd nepriznal.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa okrem iného odôvodnil tým, že je nepochybné, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o úvere. Uvedený typ zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Na druhej strane je tiež nepochybné, že žalovaná v danom prípade vystupovala ako fyzická osoba, ktorá úverom zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým žalobca pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Po zohľadnení obsahu uzavretej zmluvy, povahy jej účastníkov, výšky úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru. V takomto prípade okrem úpravy zmluvy o úvere je potrebné prihliadať aj na úpravu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je úpravou „lex specialis“ k úprave Obchodného zákonníka a takáto zmluva musí mať náležitosti upravené týmto zákonom. Zároveň je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to §§ 52 a nasl., ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedná poctivému prístupu k podnikaniu. Citované zákonné ustanovenie vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je nutné zdôrazniť, že spotrebiteľ v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré

sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už vôbec prečítať ale bo pochopiť ich obsah. Ochrana spotrebiteľa sa týka formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd prvého stupňa mal za to, že zmluva o splátkovom úvere číslo 4010024274 zo dňa 09.12.2010 neobsahuje všetky obsahové náležitosti, ktoré vyžaduje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy.

Podľa názoru súdu prvého stupňa v zmluve absentuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch a to údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Z gramatického výkladu tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že zmyslom tohto ustanovenia, a to bol aj zámer zákonodarcu, je aby z rozpisu splátok bolo jednoznačne, koľko činí splátka istiny, koľko splátka úrokov a koľko splátka poplatkov. Prejednávaná úverová zmluva obsahuje údaj len o celkovej výške splátky, bez jej špecifikácie na istinu, úroky a iné poplatky.

Rovnako podľa názoru súdu prvého stupňa v úverovej zmluve absentuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona, a to údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V úverovej zmluve pod pol. č. 49 je uvedená lehota splatnosti 48 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15 dňa v poslednom mesiaci, z takéhoto znenia však nevyplýva termín konečnej splatnosti.

Súd prvého stupňa mal za to, že žalobca si nesplnil požadované podmienky vyplývajúce z uvedených zákonných ustanovení jednak v úverovej zmluve nerozpísal žalovanej ako spotrebiteľovi splátky istiny, úrokov a poplatkov, jednak mu neuviedol konkrétny termín - dátum konečnej splatnosti úveru.

Je zrejmé, že žalovaná úver čerpala, zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 11 ods. 1 písm. a) absenciu vyššie uvedených údajov (údajov podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a k/) sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca má nárok len na rozdiel medzi poskytnutým a splateným úverom.

Na základe uvedeného mal súd prvého stupňa za to, že úver poskytnutý žalovanej je bezúročný a bez poplatkov a žalobca má nárok len na rozdiel medzi poskytnutou výškou úveru, t.j. sumou 1 300 eur a uhradenou výškou, t.j. 905,56 eur, teda na sumu 394,44 eur, k úhrade tejto sumy súd zaviazal žalovanú a zvyšok žalobcom uplatneného nároku zamietol ako nedôvodný.

Súd prvého stupňa zdôraznil, že predmetný úver bol spotrebiteľovi poskytnutý dodávateľom, a teda spotrebiteľ legitímne očakával, že dodávateľ bude pri poskytovaní úveru postupovať voči nemu s odbornou starostlivosťou tak, ako mu to ukladá zákon. Spotrebiteľ v zásade uzatvára úverovú zmluvu s dôverou v pravdivosť a hodnovernosť údajov, ktoré dodávateľ pripraví v písomnej podobe a predloží spotrebiteľovi na podpis. V tomto smere legitímne očakávania spotrebiteľa neboli naplnené. Dodávateľ ako odborník musel vedieť o obsahových náležitostiach úverovej zmluvy v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý vyžaduje aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo - právneho vzťahu z spotrebiteľského úveru.

V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, obzvlášť ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma a nesmú byť vo výrazne menšej veľkosti, než okolitý text, nemôže byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa zaviazal žalovanú len k úhrade rozdielu neuhradeného úveru, t.j. k sumy 394,44 eur a zvyšok žalobcom uplatneného nároku zamietol.

Žalobca žiadal priznať aj úroky z omeškania kapitalizovaný v sume 225,91 eur a to v sadzbe 9 % za obdobie od 13.3.2012 do 15.03.2012 zo sumy 1 700,22 eur vo výške 0,84 eur, za obdobie od 16.03.2012 do 09.08.2012 z čiastky 1 412,61 eur vo výške 50,86 eur, za obdobie od 10.08.2012 do 07.05.2014 zo sumy 1112,61 eur vo výške 174,21 eur a následne zo sumy 1 112,61 eur v sadzbe 9 % ročne od 08.05.2014 do zaplattenia.

Z obsahu žalobcom predložených listinných dôkazov vyplýva, že listom zo dňa 27.02.2012 žalobca vyzval žalovanú k splateniu celého úveru v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Výzva, ako to vyplýva z poštového podacieho hárku, bola odoslaná 01.03.2012, potom lehota na plnenie uplynula žalovanej dňa 16.03.2012 a dňom 17.03.2012 sa žalovaná dostala do omeškania.

Výška základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 17.03.2012 bola 1 % úrok z omeškania v sadzbe 9 %.

Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa priznal žalobcovi úroky z omeškania v sadzbe 9 (súd prvého stupňa mienil 9% ročný úrok z omeškania) ročne od 17.03.2012 do zaplattenia z priznanej sumy, t.j. 394,44 eur a zvyšok žalobcom uplatneného nároku zamietol ako nedôvodný.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že z obsahu žalobcom predložených listinných dôkazov vyplýva, že listom zo dňa 27. 2. 2012 žalobca vyzval žalovanú k splateniu celého úveru v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Výzva, ako to vyplýva z poštového podacieho hárku, bola odoslaná 1. 3. 2012, potom lehota na plnenie uplynula žalovanej dňa 16. 3. 2012 a dňom 17. 3. 2012 sa žalovaná dostala do omeškania. Výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platná k 17. 3. 2012 bola 1% úrok z omeškania v sadzbe 9%. Žalobca zastáva právny názor, že tvrdenie súdu prvého stupňa, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zo zásady iura novit curia („súd pozná právo“) možno vyvodiť, že súd sa aj bez návrhu účastníka konania musí vyrovnáť so všetkými relevantnými právnymi normami aplikovateľnými na konkrétny prípad, v tomto prípade súd prvého stupňa pochybil pri zohľadňovaní právnych noriem relevantných pre prípad, a to konkrétne ustanovenie Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách a spotrebiteľskom úvere Článok 10 ods. 2 písm. h) - Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere: Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa. Nezohľadnenie a nevyrovnanie sa s relevantnou právnou normou aplikovateľnou na konkrétny prípad Ústavný súd SR nazýva nielen zjavnou neodôvodnenosťou súdneho rozhodnutia, ale aj „arbitrárnosťou“ (svojvoľnosťou) súdneho rozhodnutia. S ohľadom na vyššie uvedené žalobca zastáva názor, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odvodzuje od formalistického znenia strohých zákonných noriem bez eurokonformného výkladu práva a v rozpore s Rozsudkom Súdného dvora z 28. 1. 2010 vo veci Uniplex (UK) Ltd., C-406/08, bod 45. Žalobca pokladá za nesprávny aj právny záver súdu prvého stupňa, keď aplikoval fikciu o „bezodplatnosti“ na základe absencie obsahovej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) - termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru - z...(...)...takéhoto znenia však nevyplýva termín konečnej splatnosti. Žalobca má za to, že použitím lexikálneho výkladu možno pojem „termín“ vyložiť v súlade so znením § 122 ods. 2 Počítanie času, ktorý dovoľuje stanovovať lehoty aj podľa mesiacov, lebo ak by zákonodarca chcel použiť pojem „napr. dátum konečnej splatnosti v predmetnom zákone“, tak by tak učinil. Pokiaľ je súd prvého stupňa zástancom formalizmu a presného lexikálneho výkladu práva, tak absolútne zle vyvodil zo zisteného skutkového stavu sankciu (zamietavý dôvod žalobného návrhu) v § 11 ods. 1 písm. a), tak ako je uvedená ku dňu 9. 12. 2010. Tak, ako vyplýva z uvedeného, súd prvého stupňa aplikuje právnu fikciu o „bezúročnosti“ a bezpoplatkovosti“ obsiahnutú v § 11 ods. 1 písm. a) na základe údajnej absencie obsahovej náležitosti zmluvy. Takýto právny záver súdu pokladá žalobca za nesprávne právne posúdenie veci, keďže neboli splnené všetky podmienky obsiahnuté v hypotéze predmetnej právnej normy § 11 ods. 1 písm. a), ktorá ku dňu 9. 12. 2010 znela nasledovne: „Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.“ Písomná forma právneho úkonu nikdy nebola spochybnená ako jedna z nevyhnutných podmienok takejto zákonnej sankcie „bezodplatnosti“. Súd prvého stupňa

spojku „a“ v § 11 ods. 1 písm. a) vykladá bez akéhokoľvek odôvodnenia vo význame spojky „alebo“, čím do veľkej miery zmenil dosah tohto ustanovenia a navyše ani tento svoj pozmeňujúci výklad žiadnym spôsobom nezdôvodnil v predmetnom rozsudku. Odvolateľ tiež poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 341/07 a uviedol, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že predmetnej žalobe v celom rozsahu vyhovie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, teda vo výroku, ktorým súd prvého stupňa žalobu čo do zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu je neopodstatnené.

Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, správne z neho vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol, pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v ostatnom odkazuje.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom a že má navyše podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač.

Odvolací súd poznamenáva, že dobré mravy sú právne významnou hodnotovou kategóriou. Svojím významom nadobudli význam základných zásad súkromného práva (zásada ekvity). Nemožno opomenúť fakt, že z hľadiska obsahového patrí pojem dobrých mravov k neurčitým pojmom. Avšak aj takto neurčitá norma je aplikovateľná na základe priameho zákonného odkazu. Posúdenie toho, čo je v rozpore s dobrými mravmi, je vždy vecou súdu aplikujúceho konkrétnu normu.

Odvolateľ odvolací súd nepresvedčil, že by bolo dôvodné sa odchyliť od vyslovené názoru prvostupňového súdu. Naopak odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 67/2012 zo dňa 24.10.2012. Ide o obdobnú vec toho istého žalobcu a odvolací súd sa s konštatovaním súdu v predmetnom rozsudku v plnom rozsahu stotožňuje.

„Pre takzvanú civilno-právnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak by nešlo o nadvládu žalobcu nad žalovanou, tak odvolací súd poznamenáva, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. V predmetnej veci dohodnutý úrok z úveru (26,28 % ročne) presahoval úroky za ktoré v tom čase (máj 2006) poskytovali peňažné ústavy úvery a ktoré sa pohybovali ročne vo výške 12,64 %. V danom prípade zmluvný úrok predstavoval 26,28 % ročne, čo je rozdiel o 13,64 % vyšší ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami, preto odvolací súd je toho názoru, že dohodnutý úrok z úveru ročne 26,28 % spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerné v tomto období boli úroky vo výške 12,64 % ročne.“

Odvolaciemu súdu rovnako ako súdu prvého stupňa neušlo pozornosti, že zmluva o úvere neobsahuje rozpísaný údaj o splátkach istiny, úrokoch, poplatkoch a taktiež v nej nie je uvedená konečná splatnosť úveru. Celkovo v nej je chaoticky a znepokojujúco uvedené množstvo údajov, v ktorých sa priemerný spotrebiteľ len ťažko zorientuje.

Účelom právnej úpravy (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Žalobca ako dodávateľ mal preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov. A to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené.

Na dôvažok RPMN uvedená v limite od 53,3% do 57,1% je neurčitá, a teda akoby ani uvedená nebola (§ 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010).

Len na margo odvolací súd poznamenáva, že celková výška úveru podľa predmetnej zmluvy bola 1.300 eur, pričom náklady spotrebiteľa na úver boli uvedené vo výške 1.509,44 eur, teda spotrebiteľ mal celkovo uhradiť sumu 2.809,44 eur, čo pri celkovej požičiavanej sume 1.300 eur je v príkrom rozpore s dobrými mravmi.

Za takejto situácie, ak všetky odvolacie námietky odvolateľa sú neopodstatnené, tak odvolací súd postupom podľa § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže žalobca v odvolaní úspešný nebol a žalovanej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, tak odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.